

12.6.2013

B7-0305/2013 }
B7-0306/2013 }
B7-0307/2013 }
B7-0310/2013 }
B7-0311/2013 } RC1

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 110 lõigetele 2 ja 4,

asendades järgmiste fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepanekuid:

EFD (B7-0305/2013)

Verts/ALE (B7-0306/2013)

S&D (B7-0307/2013)

ALDE (B7-0310/2013)

PPE (B7-0311/2013)

Olukord Türgis
(2013/2664(RSP))

**Ria Oomen-Ruijten, Mairead McGuinness, Cristian Dan Preda,
Arnaud Danjean, Roberta Angelilli, Eleni Theocharous, Bernd Posselt,
Eija-Riitta Korhola, Ivo Belet, Rafał Trzaskowski**

fraktsiooni PPE nimel

**Hannes Swoboda, Libor Rouček, Raimon Obiols, Ana Gomes,
Richard Howitt, Maria Eleni Koppa, María Muñoz De Urquiza,
Emine Bozkurt, Boris Zala, Michael Cashman, Pino Arlacchi,
Liisa Jaakonsaari**

fraktsiooni S&D nimel

**Alexander Graf Lambsdorff, Guy Verhofstadt, Louis Michel,
Graham Watson, Marietje Schaake, Johannes Cornelis van Baalen,**

RC\939893ET.doc

PE509.939v01-00 }
PE509.940v01-00 }
PE509.942v01-00 }
PE509.945v01-00 }
PE509.946v01-00 } RC1

**Sarah Ludford, Frédérique Ries, Annemie Neyts-Uyttebroeck,
Edward McMillan-Scott, Hannu Takkula, Kristiina Ojula**
fraktsiooni ALDE nimel

Hélène Flautre, Franziska Keller
fraktsiooni Verts/ALE nimel

Niki Tzavela, Fiorello Provera
fraktsiooni EFD nimel

RC\939893ET.doc

PE509.939v01-00 }
PE509.940v01-00 }
PE509.942v01-00 }
PE509.945v01-00 }
PE509.946v01-00 } RC1

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Türgis (2013/2664(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, eelkõige 18. aprilli 2013. aasta resolutsiooni Türgi 2012. aasta eduaruande kohta¹,
  - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
  - võttes arvesse Türgiga peetavate läbirääkimiste raamistikku, mis võeti vastu 3. oktoobril 2005. aastal,
  - võttes arvesse nõukogu 18. veebruari 2008. aasta otsust 2008/157/EÜ, millega sätestatakse Türgi Vabariigiga loodud ühinemispartnerluse põhimõtted, prioriteedid ja tingimused² („ühinemispartnerlus”), ning nõukogu varasemaid 2001., 2003. ja 2006. aasta otsuseid ühinemispartnerluse kohta,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et reede, 31. mai 2013. aasta varahommikul püüdis Türgi politsei ülemäärast vägivalda kasutades ajada laiali meelevaldajaid, kes olid juba nädalaid Taksimil väljakul protestinud uusehituse tarvis kavandatava puude langetamise vastu Istanbuli Gezi pargis;
- B. arvestades, et politsei jõuline sekkumine tõi kaasa kokkupõrked meelevaldajatega ning rahutused on kiiresti levinud Türgi teistesse linnadesse, ning arvestades, et nende kokkupõrgete tõttu on hukkunud neli inimest ja vigastada saanud enam kui tuhat inimest ning aset on leidnud massilised vahistamised ja tõsist kahju on tekitatud era- ja riigiomandile; arvestades, et pisargaasi kasutati ulatuslikult ning kanistreid lasti otse protestijate pihta, mis tekitas tõsiseid vigastusi;
- C. arvestades, et meelevaldused on leidnud toetajaid Türgi ühiskonna eri kihtidest; arvestades, et mehed ja naised on meelevaldustes osalenud võrdsel määral;
- D. arvestades, et Türgi valitsuse avaldatud karm hukkamõist on avaldanud pigem vastupidist mõju;
- E. arvestades, et Türgi põhiseaduse artiklis 34 tagatakse õigus luba taotlemata korraldada rahumeelseid ja relvastamata miitinguid ja meelevaldusi; arvestades, et artiklis 26 tagatakse sõnavabadus ning artiklites 27 ja 28 tagatakse sõnavabadus ning mõtete takistamatu levitamine;
- F. arvestades, et meelevaldused on samuti seotud sellega, et osa Türgi ühiskonnast tunneb muret hiljutiste otsuste ja õigusaktide pärast sellistel teemadel nagu alkoholimüügi piirangud ja haridusreform;

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0184.

² ELT L 51, 26.2.2008, lk 4.

- G. arvestades, et protestijad avaldavad üha rohkem rahulolematust vähemuse arvamuse tajutava mitteamestamisega, autoritaarse valitsemisstiiliga ning õigusriikluse ja hea valitsemistava ning õiglase kohtumõistmise ja nõuetekohase kohtumenetluse puudumisega Türgis;
- H. arvestades, et Türgi peavoolumeedia on meeleavaldustest vaikinud ning Twitteri kasutajaid on vahistatud;
- I. arvestades, et volinik Füle ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident Catherine Ashton on nimetatud sündmustele reageerinud;
- J. arvestades, et kogunemisvabadus, sõnavabadus (sh sotsiaalmeedias nii internetis kui väljaspool seda) ja ajakirjandusvabadus on ELi aluspõhimõtted;
1. avaldab siirast kaastunnet hukkunud meeleavaldajate ja politseiniku perekondadele ning soovib arvukatele vigastatutele kiiret paranemist;
  2. väljendab sügavat muret seoses Türgi politsei ebaproportsionaalse ja ülemäärase jõukasutusega reageeringuna rahumeelsetele ja õiguspärastele meeleavaldustele Istanbuli Gezi pargis ning kutsub Türgi ametivõime üles politsei vägivalda põhjalikult uurima, süüdlasi vastutusele võtma ja kannatada saanutele hüvitist pakkuma; hoiatab Türgi valitsust rahumeelsete protestijate vastu karmide meetmete võtmise eest ning nõuab tungivalt, et peaminister asuks ühendavale ja lepitavale positsioonile, et vältida vägivalda edasist eskaleerumist;
  3. palub Türgi ametivõimudel tagada kõigi kodanike sõnavabaduse õigus, õigus rahumeelselt koguneda ja meelt avaldada, ning neid õigusi austada; nõuab, et kõik vahi alla võetud ja praegu kinni peetavad rahumeelsed meeleavaldajad viivitamata vabastataks; soovib teavet kinnipeetute ja vigastatute täpse arvu kohta;
  4. mõistab hukka Türgi valitsuse ja peaminister Erdoğan'i reageeringu, kuna nende soovimatus võtta lepitusmeetmeid, vabandada või mõista Türgi elanikkonna ühe osa reaktsioone on üksnes süvendanud polariseerumist;
  5. kiidab heaks president Güli mõõduka reageeringu ja asepeaminister Arinçi vabandused vigastada saanud meeleavaldajatele ning nende dialoogi Taksim'i meeleavaldajate ja poliitilise opositsiooni esindajatega, et pingeid hajutada; rõhutab Türgi valitsuse ja rahumeelsete meeleavaldajate vahelise dialoogi tähtsust;
  6. tuletab Türgile meelde, et kaasavas pluralistlikus demokraatias peaksid kõik kodanikud tundma end esindatuna ning et enamuse kohustuseks on kaasata opositsioon ja kodanikuühiskond otsustamisprotsessi; tuletab opositsiooniparteidele samuti meelde nende kohustust anda oma panus, et luua demokraatlik poliitiline kultuur, kus austatakse erinevaid vaateid ja arvamusi;
  7. väljendab muret selle pärast, et vastasseis parteide vahel püsib ning valitsus ja opositsioon ei ole valmis töötama põhiliste reformide läbiviimiseks vajaliku konsensuse saavutamiseks; nõuab tungivalt, et kõik poliitilised osapooled, valitsus ja opositsioon teeksid koostööd, et

edendada poliitilist pluralismi riiklikes institutsioonides ning soodustada riigi ja ühiskonna moderniseerimist ja demokratiseerimist;

8. juhib tähelepanu sellele, et moodsa demokraatliku riigi juhtimises on otsustava tähtsusega kontrolli ja tasakaalustussüsteem, mis tuleks kajastada jätkuvas põhiseaduslikus protsessis ning mis peab põhinema võimude lahususe põhimõttel ning täidesaatva, seadusandliku ja kohtuvõimu tasakaalustatuse põhimõttel, inimõiguste ja põhivabaduste, eriti sõna- ja ajakirjandusvabaduse järgimisel ning poliitilise osaluse kultuuril, mis tõeliselt kajastab demokraatliku ühiskonna pluralismi; on arvamusel, et iseenesest annab rahumeelsete ja õiguspäraste protestide korraldamine tunnistust Türgi kodanikuühiskonna elujõust; tuletab Türgile meelde, kui oluline on jätkata jõupingutusi, et parandada veelgi demokraatlikke institutsioone, õigusriiklust ning põhivabaduste järgimist;
9. toonitab, et korrakaitsejõud ja kohtuametnikud vajavad nii formaalse hariduse raames kui ka aktiivse karjääri jooksul jätkuvat intensiivset koolitust Istanbuli protokoll (piinamise ja halvasti kohtlemise vastane rahvusvaheliste juhendite kogum) rakendamise kohta ning üksikisikute õiguste ja vabaduste ülimuslikkuse kohta;
10. nõuab tungivalt, et Türgi kohaliku ja riigi tasandi ametiasutused alustaksid üldsusega konsulteerimist kõigi linna ja piirkonna arenduskavade puhul; tuletab meelde vajadust tasakaalustada majanduskasvu sotsiaalsete, keskkonnaalaste ning kultuuri ja ajaloo seotud aspektidega; nõuab, et eranditult kõikide asjaomaste Türgi projektide puhul teostataks keskkonnamõju hinnang;
11. täheldab, et enneolematu protestide laine kajastab samuti Türgi ühiskonna kasvavat rahulolematust elustiili reguleerimisega; kordab, et demokraatliku riigikorra valitsused peavad edendama sallivust ning tagama usu- ja veendumusvabaduse kõigile kodanikele; kutsub valitsust üles austama Türgi ühiskonna pluralismi ja rikkalikust ning kaitsma ilmalikku eluviisi;
12. tuletab meelde, et sõnavabadus ja meediapluralism on Euroopa väärtuste tuum ning et tõeliselt demokraatlik, vaba ja pluralistlik ühiskond vajab tegelikku sõnavabadust; tuletab meelde, et sõnavabadus ei kehti üksnes heakskiitu pälviva või ohutuks peetava teabe ja ideede kohta, vaid Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni kohaselt ka selliste ideede kohta, mis riiki või mõnd rahvakihti solvavad, šokeerivad või häirivad;
13. väljendab muret ajakirjandusvabaduse olukorra halvenemise ja mõningate tsensuurimeetmete ning suureneva enesetsensuuri pärast Türgi meedias, sealhulgas internetis; kutsub Türgi valitsust üles järgima ajakirjandusvabaduse põhimõtteid; rõhutab, et sõltumatu ajakirjandus on demokraatlikus ühiskonnas ülioluline, ning juhib eelöeldut tähelepanu kohtusüsteemi tähtsale rollile ajakirjandusvabaduse kaitsmisel ja suurendamisel, millega tagatakse avalik ruum vabaks ja kaasavaks aruteluks; tunneb muret asjaolu pärast, et vanglates viibib palju ajakirjanikke ja nende üle peetakse arvukaid kohtuprotsesse; nõuab sotsiaalmeedia aktivistide vabastamist;
14. väljendab veel kord oma muret seoses asjaoluga, et enamik meediast on koondunud ja kuulub suurtele konglomeraatidele, millel on ulatuslikud ärihuvid; kordab oma üleskutset võtta vastu uus meediaseadus, mis muu hulgas käsitleks ka sõltumatuse, omandi ja

RC\939893ET.doc

PE509.939v01-00 }
PE509.940v01-00 }
PE509.942v01-00 }
PE509.945v01-00 }
PE509.946v01-00 } RC1

ET

haldusjärelevalve küsimusi;

15. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, Euroopa Nõukogu peasekretärile, Euroopa Inimõiguste Kohtu presidendile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Türgi Vabariigi valitsusele ja parlamendile.